

FORUM STANDAARDISATIE

Agenda Forum Standaardisatie

Datum : woensdag 18 juni 2008
Tijd : 14.00 – 18.00 uur
Locatie : Landgoed Voorlinden

Nr. 01	Opening voorzitter	Nico Westpalm van Hoorn	5 min	14.00
	<i>Introductie nieuw Forumlid</i>			
Nr. 02	Agenda	Nico Westpalm van Hoorn	5 min	14.05
Bijlage	FS14-06-02			
Nr. 03	Verslag Forumvergadering 9 april 2008	Nico Westpalm van Hoorn	10 min	14.10
Bijlage	FS13-04-10 (PDF 47K)			
	<i>Ter goedkeuring</i>			
Nr. 04	Verslag Collegevergadering 14 mei 2008	Nico Westpalm van Hoorn	10 min	14.20
Bijlage	CS03-05-10 (PDF 112K)			
	<i>Ter kennisname – agendapunten College hierna toe te lichten</i>			
Nr. 04A	Authenticatie	Nico Westpalm van Hoorn	15 min	14.30
	<i>Mondelinge toelichting</i>			
Nr. 04B	Lijst met standaarden	Nico Westpalm van Hoorn	10 min	14.45
	<i>Mondelinge toelichting</i>			
Nr. 04C	E-Factureren	Nico Westpalm van Hoorn	10 min	14.55
Bijlage	Kamerstuk 2070821740 (PDF 16K)			
	<i>Mondelinge toelichting</i>			
Nr. 04D	Interoperabiliteitsraamwerk – NORA 3.0	Sander Zwienink	30 min	15.05
Bijlage	FS14-06-04D notitie (PDF 32K) FS14-06-04D katern (PDF 427K)			
	<i>Mondelinge toelichting</i>			

FORUM STANDAARDISATIE

Nr. 05	Forum-reis 7-9 juli 2008	Nathan Ducastel/Chantal Langejans (HEC)	20 min	15.35
Bijlage	Wordt ter vergadering uitgedeeld			
	<i>Ter bespreking</i>			
Nr. 06	Concept agenda Forumvergadering 27 augustus 2008	Nico Westpalm van Hoorn	5min	15.55
Bijlage	FS14-06-06 (PDF 19K)			
	<i>Ter kennisname</i>			
Nr. 07	Rondvraag / afsluiting	Nico Westpalm van Hoorn	10 min	16.00

FORUM STANDAARDISATIE

Verslag vergadering Forum Standaardisatie

Datum : 18 juni 2008
 Locatie : Landgoed Voorlinden, Wassenaar
 Tijd : 15.00 – 18.00 uur

Aanwezig

Leden

Nico Westpalm van Hoorn	Havenbedrijf Rotterdam (voorzitter)
Cor Franke	CWI
Cees Hoddenbagh	VNO-NCW
Lieneke Jongeling	Northgo College
Olf Kinkhorst	BKWI
Steven Luitjens	Directeur GBO.Overheid (secretaris)
Ariane de Man	IPO
Wim van Nunspeet	CBS, divisie SRS
Simon Spoomaker	Portinfolink & COPAS
Peter van Tienhoven	Gemeente Utrecht
Hans Wanders	Randstad Holding
Harry van Zon	Ministerie van Binnenlandse Zaken

GBO.Overheid

Marian Barendrecht-Deelen	Bureau Forum Standaardisatie
Joris Gresnigt	Bureau Forum Standaardisatie
Sander Zwienink	Bureau Forum Standaardisatie

Overig

Erik Wijnen	Ministerie van Economische Zaken (vervanging Nicole Kroon)
Nathan Ducastel	HEC (agendapunt 5)
Chantal Langejans	HEC (agendapunt 5)
Erik Saaman	Kenniscentrum (agendapunt 4D)

Afwezig

Gerard Hartsink	ABN AMRO
Han Kogels	Erasmus Universiteit
Nicole Kroon	Ministerie van Economische Zaken
Joop van Lunteren	Adviseur Forum
Bart van Rietschote	voorzitter Geonovum
Ineke Schop	NOiV

FORUM STANDAARDISATIE

Agenda

1. Opening
2. Vaststelling agenda
3. Verslag Forumvergadering 9 april 2008
4. Verslag Collegevergadering 14 mei 2008
  - a. Authenticatie
  - b. Lijst met standaarden
  - c. E-factureren
  - d. NORA 3.0
5. Forumreis
6. Concept agenda Forumvergadering 27 augustus 2008
7. Rondvraag

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 15.00 uur, heet alle aanwezigen van harte welkom en meldt dat Lex van Hoof heeft aangegeven niet langer deel uit te kunnen maken van het Forum. MKB is gevraagd een vervanger te vinden. Voorts meldt de voorzitter dat Ineke Schop, in haar hoedanigheid van programmaleider van NOiV, in de toekomst als waarnemer aan de Forumvergaderingen zal deelnemen. Wegens vakantie is zij er vandaag nog niet bij.

2. Agenda

Geen bijzonderheden.

3. Verslag Forumvergadering 9 april 2008

Voorafgaand aan de vergadering heeft Gerard Hartsink per e-mail zijn commentaar op punt 4G E-Factureren onder de aandacht gebracht. De discussie tijdens de vorige vergadering is te summier in het verslag weergegeven. De melding dat VNO/NCW gepleit heeft voor een ruim acceptatiebeleid dient in het verslag te worden opgenomen en Gerard Hartsink stelt per e-mail voor tevens de volgende passage aan het verslag toe te voegen:

*****

- A. De belastingdienst zal facturen accepteren met de volgende standaarden:
  1. Edifact
  2. GS1
  3. UBL 2.0
  4. UN/CEFACT wanneer beschikbaar

- B. Voor overheidsprocurement zal RIBM de levering van goederen en diensten de volgende standaarden accepteren voor e-invoicing:
  1. Edifact
  2. GS1
  3. UBL 2.0
  4. UNC/CEFACT wanneer beschikbaar

Ad 1 en 2: optie maar geen verplichting

Ad 3: de overheid stelt deze niet verplicht voor levering van goederen en diensten aan overheid (tijdelijke oplossing)

FORUM STANDAARDISATIE

Ad 4: de overheid is voorstander van een internationale standaard UN/CEFACT; zodra die beschikbaar is (voor eind 2009) voor een pilot van de overheid.

- C. De rijksoverheid zal gaan deelnemen in het Peppol programma van de Europese Commissie inzake overheidsprocurement.

De vergadering stemt ermee in deze passage in het verslag op te nemen. De voorzitter meent dat op dit punt de besluitvorming van het Forum onvoldoende expliciet is geweest en zegt toe er voor te waken dat dit niet meer gebeurt.

*****

Voor wat betreft de actiepunten blijven het uitwerken van het sponsormodel en de notitie "prijs van informatie" als actiepunt staan. De twee overige actiepunten (authenticatie + contact OCW) zijn opgepakt en kunnen van de actielijst.

Met inachtneming van bovengenoemde wijziging wordt het verslag vastgesteld.

4. Verslag Collegevergadering 14 mei 2008

De 3^e Collegevergadering is naar tevredenheid verlopen. Ok van Megchelen was gevraagd een kort verhaal te houden over het belang van standaardisatie. De indruk is dat dit verhaal eraan heeft bijgedragen dat de thematiek begint te leven bij de Collegeleden.

Naar aanleiding van de discussie over e-factoreren geeft de voorzitter geeft aan graag met de forumleden van gedachten te willen wisselen over zijn onderhandelingsruimte in de gesprekken met de voorzitter van het College ter voorbereiding van de Collegevergaderingen. Tijdens de vergadering van 27 augustus zal drie kwartier voor dit onderwerp worden ingeruimd.

4A. Authenticatie

Het College heeft ingestemd met de beslispunten uit de voorgelegde notitie. Het Forum wordt gevraagd een aanjaagfunctie op te pakken voor dit dossier. Harry van Zon is doende te inventariseren wat de verschillende partijen belangrijk vinden om dan aan de hand daarvan een "manifest" op te stellen. Dit manifest zal de richting van een oplossing en de positie van partijen daarbij aan moeten geven. Het streven is dit manifest in het najaar te presenteren tijdens een conferentie over authenticatie waarbij Rinnooy Kan benaderd is om die voor te zitten.

Harry van Zon meldt dat het moeilijk blijkt een gemeenschappelijke grond te vinden. In ieder geval moet voorkomen worden dat iedereen z'n eigen authenticatiemiddel gaat gebruiken. Er is ook geen eenduidigheid over wie precies waarvoor verantwoordelijk is. De rol van de overheid zal vooral stimulerend moeten zijn. De rolverdeling tussen overheid en markt zal onderwerp zijn van het manifest. Voor de vergadering van 27 augustus zal een notitie over dit onderwerp worden opgesteld. Voorafgaand hieraan zal Harry van Zon in Kopenhagen de hoofdlijnen op sheets presenteren.

Hans Wanders stelt dat de rol van de overheid mogelijk groter zal moeten zijn. De oplossing aanreiken en draagvlak creëren geeft wellicht een beter resultaat dan partijen inhoudsvrij rond de tafel een oplossing laten bedenken. Afsproken wordt een en ander in Kopenhagen te bespreken; Hans Wanders levert zijn input per e-mail.

FORUM STANDAARDISATIE

4B. Lijst met standaarden

Het voorgestelde proces is door het College goedgekeurd. Inmiddels is een flink aantal partijen per brief gevraagd standaarden aan te melden. Erg veel reacties zijn er tot nu toe niet. Een lijstje met tot dusverre aangemelde standaarden zal aan de forumleden worden toegestuurd. Deze lijst zal regelmatig ge-update worden en is te vinden op www.open-standaarden.nl.

Er is bij een aantal forumleden onduidelijkheid over de inhoud van de brief waarin gevraagd werd standaarden aan te melden. Wanneer gevraagd was problemen op het gebied van interoperabiliteit aan te melden waren er waarschijnlijk veel meer reacties gekomen. Het doel van het proces is echter om te komen tot een lijst met standaarden. Het aantal reacties is als gezegd gering.

In de discussie die volgt wordt gesteld dat er mogelijk, los van het opstellen van een lijst met standaarden, op een soortgelijke manier een ander proces ingericht kan worden om te inventariseren welke problemen er zijn op het gebied van interoperabiliteit.

In het kader van de lijst met standaarden meldt de voorzitter nog dat Martin Mollema, die dit project vanuit het Bureau begeleidde, per 1 juli a.s. het Bureau zal verlaten om bij NOiV te gaan werken. Zijn werkzaamheden zullen, in ieder geval voor een deel, worden overgenomen door Joris Gresnigt. Laatstgenoemde neemt de gemaakte opmerkingen mee.

4C. E-factureren

De voorzitter meent dat de primaire aanduwfunctie van het Forum in dit dossier is afgerond. EZ is nu aan zet.

Sander Zwienink meldt dat de activiteiten van EZ in de huidige eerste fase gericht zijn op het ingevuld krijgen van de verschillende randvoorwaarden om te kunnen komen tot e-factureren en op het vinden van partijen die mee willen werken. Na de zomer zal dan de tweede fase van start gaan waarin de stroom van facturen van het bedrijfsleven naar de overheid op gang moet gaan komen. Deze fase zal tot 2010 gaan lopen.

M.b.t. de inmiddels gestelde kamervragen wordt gemeld dat het antwoord van EZ binnenkort op de website (van EZ) beschikbaar zal zijn en dat het bovendien aan de forumleden zal worden toegezonden. Het is de bedoeling van de overheid het bedrijfsleven te stimuleren om te gaan e-factureren en de overheid zal daarbij de verschillende hoofdstromen op het gebied van e-factureren ondersteunen. Opgemerkt wordt dat het collegebesluit op dit punt complex is maar dat de bedoeling van het College is zich niet normerend maar dienstverlenend uit te spreken.

4D. NORA 3.0

Sander Zwienink licht toe dat er m.b.t. het bijgevoegde stuk (van eind april) door degenen die om commentaar zijn gevraagd twee problemen worden geconstateerd. Ten eerste lijkt de bedoeling om de bestuurder mee te nemen in het verhaal niet gelukt. In de tweede plaats wil men in het stuk op zijn minst een onderscheid zien tussen nieuw en bestaand beleid, of heeft men een voorkeur voor het opnemen van alleen bestaand beleid.

Met betrekking tot dit laatste punt lijkt de heersende gedachte bij de forumleden dat het de voorkeur verdient ook nieuw beleid op te nemen. Bestuurders dienen uitgedaagd te worden en bovendien lijkt het een goed idee om een streefdoel op te nemen zodat bestuurders in het stuk kunnen zien wat er nog te doen is.

De forumleden menen dat het stuk moet prikkelen en pijn moet doen. De constatering is dat de inhoud zoals die nu is wel degelijk pijn zou moeten doen maar dat de formulering niet dwingend genoeg is. De pijn zou zichtbaar gemaakt kunnen worden door het

FORUM STANDAARDISATIE

benoemen van de consequenties van het niet handelen conform NORA 3.0. Dit zou kunnen door middel van het opnemen van voorbeelden van implicaties of door het maken van een aparte guideline voor de bestuurder om duidelijk te maken welke vragen binnen een organisatie gesteld en beantwoord moeten worden om te zien of voldaan wordt aan de eisen van NORA 3.0.

De meeste forumleden geven aan graag deel te nemen aan een inhoudelijke discussie over de NORA en Sander wordt uitgenodigd contract met hen op te nemen om hun mening over die inhoud te inventariseren. Praktisch probleem lijkt wel dat het ondoenlijk zal zijn om alle gegeven meningen te verwerken en een plek te geven in het nieuwe concept. Hans Wanders biedt aan behulpzaam te zijn bij het selecteren van ca. 5 cruciale besluitvormingspunten na het verzamelen van de input.

Sander geeft aan dat het definitieve stuk klaar moet zijn voor de Collegevergadering in november en dat voorafgaand een consultatie plaatsgevonden moet hebben. Dit betekent dat er ter gelegenheid van de forumvergadering van 27 augustus a.s. een nieuwe versie ter bespreking beschikbaar moet zijn. Dan moet besloten worden of de consultatie op basis van dat stuk gestart gaan worden.

5. Forumreis

Nathan Ducastel van HEC geeft een korte presentatie van het (concept) programma voor de reis naar Kopenhagen. Door enkele forumleden wordt het belang van het inruimen van meer tijd voor discussie tussen de forumleden onderling benadrukt. Getracht zal worden aan dit verzoek tegemoet te komen.

Bovendien wordt als extra thema governance vraagstukken in het algemeen aangedragen. De Deense sprekers zal gevraagd worden in hun bijdrage mee te nemen hoe men in Denemarken omgaat met het governance probleem.

6. Concept agenda 27 augustus 2008

Geen bijzonderheden.

7. Rondvraag

Cees Hoddenbagh constateert dat de agenda zich lijkt te herhalen en schraler lijkt te worden. De voorzitter stelt dat de concentratie op grote complexe thema's de agenda mogelijk kleiner maakt, maar dat dieper op deze thema's ingegaan wordt. Steven Luitjens ziet de komende reis naar Kopenhagen als een uitgelezen kans om de agenda en de mogelijkheden voor het opvoeren van nieuwe onderwerpen daarop onder de loep te nemen.

De voorzitter dankt alle aanwezigen en sluit de vergadering om ca. 17.30 uur.

Actielijst		
Actie	Actor	Datum gereed
Uitwerken sponsormodel College	Bureau	Augustus 2008
Notitie "prijs van informatie"	Voorzitter en bureau	Augustus 2008
"Onderhandelingsruimte" mbt College	Voorzitter en bureau	Augustus 2008